

**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY**

w Jaworze

59-400 Jawor, ul. Piwna 1

tel./fax: 76 870 28 74

DYR.9011.4.2023.DB

RPW/2349/2023 P

Data : 2023-03-08

Jawor, 07 marca 2023 roku

**RADA POWIATU
STAROSTWO POWIATOWE
w J a w o r z e
ul. Wrocławska 26**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworze przekazuje ocenę
stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu za rok 2022

p.o. PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Jaworze

Krystyna Wyzina

Spis treści

	Strona
1. Działalność Sekcji Epidemiologii	3
2. Działalność Sekcji Higieny Komunalnej	4
3. Działalność Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia	7
4. Działalność Sekcji Higieny Pracy	8
5. Działalność Stanowiska Pracy Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	9
6. Działalność Stanowiska Pracy ds. Higieny Dzieci i Młodzieży	10
7. Działalność Stanowiska Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia	10

1. Działalność Sekcji Epidemiologii

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych na terenie powiatu jaworskiego została zdominowana przez pandemię koronawirusa. Do 27 marca 2022 roku obowiązywała izolacja osób chorych, kwarantanna z kontaktu, osoby o mniejszym stopniu narażenia były objęte nadzorem epidemiologicznym. Zakażenie wirusem SARS-CoV-2 stwierdzono u 2228 osób, (z których 141 osób poddano hospitalizacji), z powodu zakażenia zmarło 26 osób. Reinfekcje zanotowano u 61 osób. W roku 2022 zarejestrowano 301 zachorowań na ospę wietrzną.

Na terenie powiatu jaworskiego zarejestrowano ponadto:

- 55 pokąsań przez zwierzęta, z tego w 7 przypadkach podjęto szczepienia przeciwko wściekliznie w poradni chorób zakaźnych,
- 1 zachorowanie na salmonellozę,
- 8 zachorowań na boreliozę,
- 7 zachorowań na lambliozę (giardioza),
- 1 nowo wykryte HIV,
- 1 zachorowanie na kiłę,
- 2 zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu A,
- 2 zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu B,
- 7 zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C,
- 1 przypadek zachorowania (posocznica) na zapalenie opon mózgowych wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*,
- 1 przypadek zachorowania (posocznica) wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*,
- 12 przypadków innych bakteryjnych zakażeń jelitowych,
- 76 przypadków wirusowego zakażenia jelit, w tym 26 zachorowań u dzieci do lat 2,
- 2 przypadki zapaleń żołądkowo-jelitowych o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu,
- 7 przypadków zachorowań na płonicę (szkarlatyna),
- 5 przypadków zachorowań na gruźlicę, z powodu choroby zmarło 2 osoby.

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych na terenie powiatu jaworskiego jest stabilna, stale monitorowana i analizowana.

Nadzór nad szczepieniami ochronnymi:

Program Szczepień Ochronnych w 2022 roku na nadzorowanym terenie realizowany był z utrudnieniami w związku z panującą epidemią. Wykonanie szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży od 0 – 19 lat w rocznikach podległych do szczepienia przedstawia analiza ujęta w tabeli :

Wykonanie szczepień w 2022 r.

Rocznik	Liczba dzieci	Rodzaj szczepienia	Liczba dzieci zaszczepionych
2022	289	P/wzw-B	251
		Błonica – Tężec – Krztusiec + p/poliomyelitis + Haemophilus influenzae + Streptococcus pneumoniae	247
2021	358	P/wzw-B	333
		Błonica –Tężec – Krztusiec + p/poliomyelitis + Haemophilus influenzae + Streptococcus pneumoniae	346
		P/odrze – śwince - różyczce	291
2017	431	Błonica – Tężec – Krztusiec + p/poliomyelitis	325
		Odra – Świnka - Różyczka	291
2013	374	P/odrze-śwince-różyczce	320
2009	480	Błonica + Tężec + Krztusiec	404
2004	403	Tężec - Błonica	330

Na podstawie sporządzonej analizy procentowej w oparciu o sprawozdanie roczne MZ-54, wykonanie szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży przedstawia się poprawnie. Nie stwierdzono uchybień w wykonywaniu szczepień ochronnych oraz gospodarce preparatami szczepionkowymi.

2. Działalność Sekcji Higieny Komunalnej

Nadzór nad jakością wody

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Jaworze prowadziła nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie powiatu jaworskiego. W toku urzędowego nadzoru nad jakością wody, wykonano 60 kontroli wodociągów oraz pobrano do badań laboratoryjnych łącznie 120 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Analizując źródła zaopatrzenia w wodę na terenie powiatu jaworskiego należy stwierdzić, że w 8 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz w 3 podmiotach zaopatrujących w wodę w 2022 roku wystąpiła nieprawidłowa jakość wody pod względem sanitarnym. Stwierdzone przekroczenia dotyczyły następujących wodociągów: Wodociąg Jawor (mętność, ogólna liczba mikroorganizmów), Wodociąg Bolków (mętność, bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów), Wodociąg Paszowice (bakterie grupy coli),

Wodociąg Targoszyn (bakterie grupy coli), Wodociąg Stare Rochowice (bakterie grupy coli), Wodociąg Wierzchosławice Górne (mętność, bakterie grupy coli, E. coli, ogólna liczba mikroorganizmów), Wodociąg Kwietniki (mętność, bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów), Wodociąg Wiadrów (bakterie grupy coli, E. coli), Wodociąg Jakuszowa (azotany, pH, bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów), Studnia Publiczna znajdująca przy ul. Widokowej 6 w Bolkowie (mętność), Wodociąg Lipa (clostridium perfringens).

Przekroczenia parametrów miały charakter jednorazowy i krótkotrwały. Wykonane zostały działania zaradcze i naprawcze (czyszczenie i płukanie urządzeń, regulacja uzdatniania), została przywrócona wymagana jakość wody.

W 2022 roku wydano 13 decyzji płatniczych związanych z nieprawidłową jakością wody przeznaczonej do spożycia w wodociągach zbiorowego zaopatrzenia oraz 3 w innych podmiotach zaopatrujących w wodę.

Zobowiązani z chwilą powzięcia wiadomości o stwierdzonej nieprawidłowej jakości wody (zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego), natychmiast podejmowali działania zaradcze i naprawcze przywracające jakość wody.

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna prowadzi stały nadzór nad jakością ciepłej wody w instalacjach wodociągowych wewnątrz budynków.

W 2022 roku nadzorowymi badaniami wody ciepłej w kierunku bakterii Legionella objęte zostały 2 obiekty wykonujące działalność leczniczą (Jaworskie Centrum Medyczne w Jaworze i ZOL w Jaworze) oraz 5 obiektów zamieszkania zbiorowego (Pokoje gościnne „Magnolia” i Pokoje gościnne „Kameleon” w Jaworze, DPS w Jaworze, DPS w Bolkowie i DPS w Mierczycach). W przypadku dwóch obiektów stwierdzono w sieci wody ciepłej obecność bakterii Legionella sp. w liczbie przekraczającej dopuszczalne normy. Wobec właścicieli obiektów prowadzone zostało postępowanie administracyjne, a działania naprawcze podjęte przez właścicieli (płukanie i dezynfekcja sieci, regulacja temperatury, modernizacja systemu uzdatniania) doprowadziły do przywrócenia wymaganej jakości wody ciepłej.

Na terenie powiatu jaworskiego funkcjonuje pływalnia kryta „Słowianka” w Jaworze zasilana w wodę do celów kąpielowych i innych związanych z działalnością z wodociągu Jawor. Jakość wody kontrolowana jest przez przedsiębiorcę wg uzgodnionego harmonogramu poboru próbek wody do badań laboratoryjnych z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Jaworze. Jakość wody w okresie sprawozdawczym spełniała wymagania.

Zarządcy podjęli decyzję o nieuruchamianiu w sezonie letnim 2022 basenu letniego w Bolkowie oraz Kąpieliska „Jawornik” w Jaworze.

Stan sanitarny miast i terenów wiejskich

W okresie wykonywanej oceny nie stwierdzono istotnych zaniedbań, a stan sanitarno-porządkowy terenów miast i wsi na obszarze powiatu z roku na rok poprawia się.

Rekreacja i wypoczynek

Na terenie powiatu znajdują się otwarte tereny rekreacyjne jak: 2 parki w Jaworze,

ogródek jordanowski w Bolkowie i Park Krajobrazowy w Paszowicach oraz tereny zamknięte w obrębie Ośrodków Wypoczynku Rodzinnego w Jaworze i Bolkowie. Przeprowadzone kontrole stanu sanitarnego terenów rekreacyjnych nie wykazały nieprawidłowości.

Hotele, pensjonaty, kempingi i inne obiekty, w których są świadczone usługi hotelarskie

Wszystkie hotele są przyłączone do lokalnych systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Zapewniają wymagane warunki czasowego gromadzenia odpadów komunalnych i posiadają umowy z uprawnionymi podmiotami do odbioru odpadów i wywozu ich do utylizacji. Pokoje hotelowe w obiektach posiadają pełne węzły sanitarne, wysoki standard wyposażenia i utrzymania higieny pomieszczeń. Przeprowadzone kontrole sanitarne nie wykazały nieprawidłowości.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej

Posiadają wymagane pomieszczenia, wyposażenie i sprzęt do wykonywania usług. Zapewniają utrzymanie czystości i higieny w pomieszczeniach zakładów oraz świadczeniu usług stosownie do ich rodzaju.

Nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących utrzymania czystości pomieszczeń i sprzętu, nie przestrzegania warunków przechowywania z zachowaniem wymaganej segregacji bielizny brudnej i czystej, narzędzi, albo nie prowadzenia dezynfekcji i chemicznej sterylizacji narzędzi.

Cmentarze i chowanie zmarłych oraz zakłady pogrzebowe i postępowanie ze zwłokami i szczątkami

W 2022 roku wykonywane były ekshumacje, dochowania, zezwolenie na sprowadzenia zwłok do kraju. Wszystkie ekshumacje prowadzone były w wymaganym przepisami terminie od 16 października do 15 kwietnia. Przeprowadzały je zakłady pogrzebowe na podstawie decyzji zezwalającej, uzyskanej uprzednio przez uprawnioną osobę.

Wydano 60 zezwoleń na ekshumacje i dochowania oraz 14 postanowień na sprowadzenie zwłok z zagranicy.

Podsumowanie

Obserwowane w toku prowadzonego nadzoru rosnące zaangażowanie i intensywne starania samorządów lokalnych, przedsiębiorców i ludności sprawiają, że stale poprawia się stan sanitarnohigieniczny obiektów komunalnych na terenie powiatu.

W obiektach funkcjonujących na terenie powiatu jaworskiego zwraca się szczególną uwagę na przestrzeganie przepisów związanych ze stanem epidemii, w tym zapewnienie pracownikom środków ochrony osobistej oraz dostosowanie obiektów do wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego oraz przepisów prawnych.

3. Działalność Sekcji Higieny Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia

W 2022 r. sekcja Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia nadzorowała 1105 zakładów usytuowanych na terenie 5 gmin, w tym 1092 zakłady żywnościowo – żywnościowe, 12 zakładów przedmiotów użytku, 1 wytwórnię przedmiotów użytku.

Przeprowadzono 363 kontrole sanitarne zakładów dotyczących bezpieczeństwa żywności.

Do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości należą:

- nieprawidłowa funkcjonalność pomieszczeń,
- zły stan techniczny pomieszczeń (ściany, sufity, podłogi, drzwi),
- niewłaściwy stan sanitarny w obiektach,
- brak aktualnych wyników badania wody,
- brak udokumentowania jakości zdrowotnej wyrobu gotowego,
- niewłaściwa jakość zdrowotna sprzedawanych produktów.

W 2022 r. zaplanowano 231 kontroli, a wykonano 363. Dodatkowe działania wynikały z otwierania nowych obiektów, zmiany profilu działalności zakładów, kontroli interwencyjnych czy kontroli akcyjnych.

W roku sprawozdawczym za stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości nałożono łącznie 3 mandaty na sumę 800 zł. Nie sporządzano wniosków o ukaranie do sądu oraz nie składano wniosków o nałożenie kary pieniężnej przez PWIS.

Odnotowano 3 wnioski konsumentów dotyczące nieprawidłowej jakości zdrowotnej produktów (3 zakłady żywienia zbiorowego otwartego- restauracje):

- w dwóch przypadkach stwierdzono nieprawidłowości dot. stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, wszczęto postępowanie administracyjne, nałożono 1 mandat na kwotę 400 zł;
- w trzecim przypadku nie stwierdzono nieprawidłowości.

W okresie sprawozdawczym otrzymano 27 powiadomień o niebezpiecznych produktach w ramach systemu RASFF i ACC, w związku z tym prowadzono postępowania wyjaśniające oraz kontrole interwencyjne (16). Zgłoszone powiadomienia dotyczyły produktów spożywczych oraz materiałów do kontaktu z żywnością o niewłaściwej jakości zdrowotnej.

Nie przeprowadzano postępowań wychodzących w ramach systemu RASFF i ACC dot. nadzorowanych obiektów.

W 2022 roku w ramach urzędowej kontroli i monitoringu żywności pobrano 144 środki spożywcze oraz 4 materiały i wyroby do kontaktu z żywnością. Wszystkie zbadane próbki były prawidłowe.

Dokonano oceny znakowania 41 wyżej omawianych środków spożywczych. W dwóch przypadkach prezentacji suplementów diety w Internecie stwierdzono nieprawidłowości. Informacje przekazano do właściwego ze względu na siedzibę producenta Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu.

Oceniając sytuację stanu bezpieczeństwa sanitarnego w powiecie jaworskim w 2022 roku zaobserwowano stałą konieczność utrzymywania prawidłowego stanu sanitarno – technicznego zakładów żywnościowych przez przedsiębiorców. Wynika to z ciągłej eksploatacji urządzeń i pomieszczeń.

W związku z panującą sytuacją gospodarczą w kraju (przede wszystkim rosnące koszty utrzymania) wielu przedsiębiorców zawiesiło, zamknęło działalność lub ograniczyło jej zakres.

4. Działalność Sekcji Higieny Pracy

W 2022 r. Sekcja Higieny Pracy zaplanowała 47 kontroli obiektów usytuowanych na terenie 5 gmin. Przeprowadzone kontrole sanitarne wykazały w 13 obiektach nieprawidłowości, tj. m.in.: brak aktualnych wyników badań i pomiarów na stanowiskach pracy, brak aktualizacji w ocenie ryzyka zawodowego, brak wpisów w rejestrach badań i pomiarów, brak rejestru pracowników oraz rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, zły stan sanitarno-techniczny zaplecza i sanitariatów dla pracowników, brak spisu i kart charakterystyki preparatów chemicznych. Wydano 31 decyzji merytorycznych, w tym 1 dotycząca choroby zawodowej i 13 decyzji płatniczych, 3 decyzje przedłużające termin wykonania zaleceń oraz 1 decyzję umarzającą postępowanie.

W 2022 r. wykonano ogółem 71 kontroli. W tym 3 w zakresie przestrzegania ograniczeń wprowadzonych w Polsce w związku ze stanem epidemii wirusa COVID-19 i 4 w zakresie nadzoru nad kosmetykami.

Od czerwca 2022 r. dział Higieny Pracy prowadzi nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących produktów kosmetycznych.

Wystawiano 2 skierowania na badania w związku z podejrzeniem choroby zawodowej do właściwej jednostki Medycyny Pracy.

Na wniosek Związku Zawodowego Związkowa Alternatywa w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych przeprowadzono kontrolę w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w Jaworze w sprawie przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w związku z COVID-19. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Na wniosek Starosty Jaworskiego podjęto działania w sprawie uciążliwej działalności warsztatu samochodowego na terenie powiatu jaworskiego. Po analizie dokumentacji radca prawny nie znalazł podstaw do podjęcia czynności wyjaśniających w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

W związku z pismem Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej we Wrocławiu Delegatura w Legnicy oraz firmy CLOVIN S.A. o weryfikację produktu biobójczego „Kret Żel do WC MultiAction” którego producentem jest GLOBAL COSMED GROUP S.A. w Jaworze podjęto czynności kontrolne w siedzibie firmy. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Na wniosek PPIS we Wrocławiu w sprawie importu przez Firmę Monika Zet Sp. z o.o. kleju do rzęs (brak kart charakterystyki sporządzonych w języku polskim), przeprowadzono kontrolę, osoba odpowiedzialna przedstawiła brakującą dokumentację, nie stwierdzono nieprawidłowości. O wynikach kontroli poinformowano WSSE we Wrocławiu.

Po przejętych po PIS MSWiA obiektach na wniosek strony wydano decyzję przedłużającą na wykonanie obowiązku z decyzji w Komendzie Policji w Jaworze.

Prowadzony był również stały monitoring podejrzeń zatruc środkami zastępczymi, tzw. „dopalaczami”. Zobowiązano jednostki medyczne z terenu powiatu jaworskiego do zgłaszania takich przypadków. W 2022 roku nie odnotowano zgłoszeń.

5. Działalność Stanowiska Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworze w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2022 roku pełnił nadzór nad warunkami sanitarnymi poprzez:

- sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych, zwłaszcza nad warunkami higieny środowiska oraz wypoczynku i rekreacji, przy zajmowaniu stanowisk w sprawach dotyczących projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, projektów planów remediacji historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi w odniesieniu do zanieczyszczenia w ujęciach wody przeznaczonej do spożycia, warunków przeprowadzenia działań naprawczych w odniesieniu do szkody w środowisku w ujęciach wody przeznaczonej do spożycia i wody w kąpieliskach oraz oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych przy wydawaniu opinii na wnioski organu administracji lub zainteresowanego podmiotu na poszczególnych etapach realizacji inwestycji, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów objętych nadzorem bieżącym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jaworze.

W 2022 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworze w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydał :

- **3** opinie dotyczące projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- **10** opinii dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- **15** opinii uzgadniających pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- **10** opinii dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- **2** opinie dotyczące środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia,
- **3** opinie dotyczące lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- **20** opinii dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworze wykonując zadania w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przeprowadził **20** kontroli obiektów budowlanych.

6. Działalność Stanowiska Pracy ds. Higieny Dzieci i Młodzieży

W ramach sprawowanego przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Jaworze w 2022 r. nadzoru sanitarnego nad placówkami oświatowo-wychowawczymi przeprowadzono 71 kontroli w tym bieżącego stanu sanitarnego oraz wypoczynku zimowego i letniego. W związku z wprowadzeniem na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii dotyczącego zachorowań na COVID – 19 na początku 2022 roku wykonywano czynności związane z zadaniami Sekcji Epidemiologii.

W miesiącu marcu 2022 r. wznowiono kontrole bieżącego stanu sanitarnego placówek. W kontrolowanych obszarach nie stwierdzono większych nieprawidłowości. Nie odnotowano pogorszenia stanu technicznego placówek w stosunku do roku 2021, stwierdzono, że z każdym rokiem ich stan ulega znacznej poprawie. Ponadto w placówkach prowadzone są prace remontowe typu: kosmetyka ścian, uzupełnianie ubytków, odmalowywano wymagające odświeżenia sale lekcyjne, świetlice szkolne oraz sanitariaty, uzupełniano ubytki w podłogach, kładziono nowe wykładziny, kafle, tynki strukturalne, wymieniano drzwi wejściowe oraz cyklinowano parkiety w salach lekcyjnych i gimnastycznych, odnawiano stolarkę drzwiową i okienną, uzupełniano oświetlenie lub wymieniano na nowego typu. Przeprowadzone kontrole, dotyczące stanu sanitarnego szkolnych gabinetów profilaktyki, wykazują, że znajdują się one w dobrym stanie technicznym i sanitarnym, wyposażone są w niezbędny sprzęt medyczny. Najczęściej opiekę w gabinetach sprawują pielęgniarki.

Co miesiąc dokonywana jest ocena przestrzegania zakazu palenia w nadzorowanych placówkach, nie zaobserwowano nieprawidłowości w tym zakresie.

Kontrole sanitarne przeprowadzone w 2022 roku w placówkach nauczania i wychowania wykazały sukcesywną poprawę w zakresie: wyposażenia obiektów w nowy sprzęt komputerowy, dokonywana jest sukcesywna wymiana mebli szkolnych, sprzętu i wyposażenia na posiadające atesty i certyfikaty, wymieniane są również: stolarka drzwiowa i okienna, podłogi.

Prowadzona jest rozbudowa szkolnych kompleksów sportowych oraz instalowane są nowe place rekreacyjne dla dzieci przedszkolnych i uczniów

Szkoły zakupują nowoczesny sprzęt komputerowy i audiowizualny dla uczniów (tablice interaktywne, tablety, laptopy), nowy sprzęt i wyposażenie sal lekcyjnych, nowe narzędzia edukacyjne (przedmiotowe platformy edukacyjne).

Prowadzone sukcesywnie prace w zakresie zagospodarowania terenu wokół placówek oświatowo-wychowawczych wpływają na poprawę bezpieczeństwa oraz estetykę otoczenia szkół. Instalowane są nowe place zabaw dla przedszkolaków i najmłodszych uczniów szkół podstawowych.

7. Działania oświatowo-zdrowotne

Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia mając na celu bezpieczeństwo i zdrowie społeczeństwa prowadzi szereg działań prozdrowotnych w szkołach, przedszkolach, stowarzyszeniach, a także kieruje je do wszystkich mieszkańców powiatu jaworskiego. Realizowane przedsięwzięcia oparte są o wytyczne

Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrocławiu oraz potrzeby środowiska lokalnego. Pracownik oświaty zdrowotnej inicjował, koordynował i przeprowadzał działania dotyczące następujących zagadnień: profilaktyka antynikotynowa, profilaktyka HIV/AIDS i chorób zakaźnych, profilaktyka nadwagi i otyłości, profilaktyka chorób nowotworowych.

Promowano zasady zdrowego stylu życia, aktywność fizyczną i racjonalne odżywianie. Edukacja zdrowotna kierowana była do ogółu społeczeństwa i wszystkich grup wiekowych. Szczególnie ważna była tematyka szczepień oraz profilaktyka zachorowań na koronawirusa Sars-Cov-2 oraz zdrowie seniorów.

Ze względu na epidemię w pierwszym kwartale 2022 roku ograniczone lub całkowicie ich zaniechano.

Nawiązano współpracę z instytucjami i stowarzyszeniami z terenu powiatu. Dodatkowo rozbudowano współpracę ze stowarzyszeniami seniorów z terenu powiatu - prowadzenie zajęć praktycznych z zakresu profilaktyki zdrowotnej.

Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczeniu AIDS - celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się wirusa HIV, zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji w zakresie profilaktyki HIV/AIDS, wzrost poziomu wiedzy na temat HIV i AIDS wśród ogółu społeczeństwa, zmniejszenie poziomu zachowań ryzykownych, poszerzenie oferty informacyjnej dostosowanej do potrzeb indywidualnego odbiorcy. W roku szkolnym 2021/2022 do udziału w programie przystąpiły 4 szkoły ponadpodstawowe (wszystkie z terenu powiatu).

Program „Trzymaj Formę!” - skierowany jest do uczniów V-VIII klas szkół podstawowych. Uświadamia uczniom jak ważne w życiu są odpowiednie nawyki żywieniowe oraz aktywność fizyczna. Głównym celem jest trwałe kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. W roku szkolnym 2021/2022 do programu przystąpiło 6 szkół: Szkoła Podstawowa w Snowidzy, Szkoła Podstawowa w Wiadrowie, Szkoła Podstawowa w Wądrożu Wielkim, Szkoła Podstawowa w Bolkowie, Zespół Szkolno – Przedszkolny w Targoszynie oraz Szkoła Podstawowa Nr 4 w Jaworze. Konkurs związany z programem „Trzymaj Formę” został odwołany. W programie wzięło udział 702 uczniów. Przeprowadzono 6 wizytacji, rozdysponowano pakiety dla koordynatorów, rodziców i uczniów. W ramach programu Trzymaj Formę poprowadzono warsztaty dla uczniów ze Szkoły Podstawowej w Wiadrowie oraz wzięto udział w rajdzie rowerowym po terenie powiatu jaworskiego i strzegomskiego. Odwiedzono miejsce martyrologii – Muzeum w Gross Rosen. Działaniami objęto 38 osób.

Program „Bieg po zdrowie”- to program antytytoniowej edukacji zdrowotnej. Jest on źródłem rzetelnej wiedzy na temat problematyki palenia tytoniu, ukazuje korzyści wynikające z niepalenia papierosów, czyni to zjawisko mniej pożądanym i mniej akceptowalnym. Atrakcyjna forma programu sprzyja wzmocnieniu poczucia własnej wartości u uczniów, wdraża do dokonywania przez uczniów świadomych wyborów oraz

do wyrażania własnego zdania bez obawy o poczucie odrzucenia ze strony rówieśników. W roku szkolnym 2021/2022 do programu przystąpiły 3 szkoły podstawowe z Jawora: Szkoła Podstawowa Nr 1, Szkoła Podstawowa Nr 4, Szkoła Podstawowa Nr 5, (łącznie 203 uczniów). Przeprowadzono zajęcia warsztatowe dla 75 uczniów ze Szkoły Podstawowej Nr 5 oraz Szkoły Podstawowej Nr 1 w Jaworze. Przeprowadzono 3 wizytacje programowe.

„Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych substancji psychoaktywnych” - Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?” autorstwa dr Krzysztofa Wojcieszka dotyczy profilaktyki używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze), adresowany jest do młodzieży ze szkół średnich. Przeprowadzono 4 narady, w roku szkolnym 2021/2022 do udziału w programie przystąpiły 4 szkoły ponadpodstawowe (305 uczniów). Przeprowadzono zajęcia dla 110 uczniów w Powiatowym Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Jaworze oraz w Dolnośląskim Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Jaworze.

Program **„Wybierz Życie - Pierwszy Krok”** - program edukacyjny skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. Podnosi poziom wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w powstawaniu raka, poszerza świadomość na temat czynników zwiększających ryzyko i znaczenia działań profilaktycznych dla zdrowia kobiety. Zawiera interesujące informacje, uświadamiające młodym ludziom, że zagrożenie może dotyczyć także ich oraz że ryzyko choroby istnieje w każdym wieku. Przeprowadzono 4 narady, do udziału w programie przystąpiły 4 szkoły ponadpodstawowe (450 uczniów). Przeprowadzono zajęcia dla 28 wychowanków w Dolnośląskim Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Jaworze.

Program **„Skąd się biorą produkty ekologiczne”**- grupą, do której skierowany jest program to dzieci w wieku 5-6 lat i ich rodzice. Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy nt. rolnictwa ekologicznego oraz budowania właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Do programu w roku szkolnym 2021/2022 przystąpiło 9 placówek – 658 dzieci, 351 rodziców oraz 42 nauczycieli. Przeprowadzono 9 wizytacji programowych.

Interwencja nieprogramowa **„Akcja Zima”** - ma na celu zmniejszenie ryzyka zagrożeń zdrowotnych w okresie zimowym. W związku z licznymi działaniami związanymi z rozprzestrzenianiem się wirusa Sars-Cov-2 nie prowadzono żadnych działań w placówkach szkolnych i przedszkolnych, rozesłano listy intencyjne do 36 placówek. Przeprowadzono pogadanki dla 27 wychowanków w Dolnośląskim Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Jaworze oraz dla 42 seniorów z Jaworskiego Stowarzyszenia Złota Jesień.

Interwencja nieprogramowa **„Akcja Letnia”** - ma na celu podniesienie świadomości z zakresu profilaktyki zdrowotnej oraz bezpieczeństwa podczas wakacji, ze

szczególnym uwzględnieniem kształtowania właściwych postaw prozdrowotnych wśród najmłodszych. Umieszczono na stronie internetowej PSSE w Jaworze 20 informacji. Prowadzono 10 narad oraz 37 warsztatów w miejscach wypoczynku. Ogólnie działaniami objęto 665 dzieci i 318 dorosłych.

Interwencja nieprogramowa „**Światowy Dzień Zdrowia**” - tematem przewodnim obchodów w 2021 r. było „Nasza planeta – Nasze zdrowie”. Prowadzono intensywne działania w celu pozyskania sponsorów – fundatorów nagród w Powiatowym konkursie plastycznym z okazji Światowego Dnia Zdrowia. Nawiązano współpracę ze wszystkimi gminami z terenu powiatu jaworskiego oraz ze Starostwem Powiatowym w Jaworze. Dodatkowo pozyskano upominki i nagrody od: Partnerstwa Kaczawskiego, Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych oraz Nadleśnictwa Jawor. W kwietniu rozstrzygnięto Powiatowy konkurs plastyczny „Nasza planeta – nasze zdrowie z okazji Światowego Dnia Zdrowia. Do konkursu przystąpiło 49 dzieci z 8 placówek oświatowych. Przeprowadzono 3 warsztaty dla 72 osób. W związku z licznymi działaniami związanymi z konkursem rozesłano 21 listów intencyjnych.

Interwencja nieprogramowa „**Światowy Dzień bez Tytoniu**” - ma na celu zwiększenie świadomości na temat negatywnego wpływu tytoniu na płuca: powodowanie zachorowań na raka przewlekle choroby układu oddechowego. Z okazji Światowego Dnia Bez Tytoniu zorganizowano marsz dla jaworskich uczniów z klas 4 szkół podstawowych ze Szkoły Podstawowej Nr 1, Szkoły Podstawowej Nr 4, Szkoły Podstawowej Nr 5. Razem udział wzięło 239 osób. Rozesłano listy intencyjne do 70 placówek.

Interwencja nieprogramowa „**Światowy Dzień Seniora**” - ma na celu działania na rzecz poprawy jakości życia osób starszych. Obchody „Międzynarodowego Dnia Osób Starszych” na terenie powiatu jaworskiego miały na celu wzajemną integrację mieszkańców poprzez profilaktykę zdrowotną i efektywne wykorzystanie czasu wolnego. Pracownik PSSE w Jaworze przeprowadził pogadanki i warsztaty dla seniorów z terenu powiatu jaworskiego zrzeszonych w organizacjach i stowarzyszeniach, a także dla pensjonariuszy Dziennego Domu Senior - Wigor w Jaworze. Tematyka związana była ze zdrowiem seniora – odpowiednią dietą, aktywnością fizyczną i psychiką oraz bezpieczeństwem żywności i profilaktyką zachorowań na Covid-19. W Stowarzyszeniu Złota Jesień w Jaworze oraz w Związku Emerytów i Rencistów odbyły się zabawy taneczne, podczas których pracownik PSSE w Jaworze przeprowadził pogadanki. Związek Emerytów i Rencistów we współpracy z PSSE w Jaworze, Komendą Powiatową Policji w Jaworze i Centrum Kulturalno – Bibliotecznym w Bolkowie zorganizował zabawę dla wszystkich członków z terenu powiatu jaworskiego. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworze ufundował drobne upominki dla podopiecznych: Dziennego Domu Senior - Wigor w Jaworze, Związku Emerytów i Rencistów z terenu powiatu jaworskiego, Stowarzyszenia Złota Jesień w Jaworze, Stowarzyszenia Dzieci Wojny w Jaworze oraz Domu Pomocy Społecznej w Jaworze z filią w Bolkowie i Mierzycach na kwotę 300 zł.

Przeprowadzono 5 narad oraz 4 pogadanki dla 204 osób. Ogólnie działaniami objęto 302 osoby.

Interwencja nieprogramowa „Światowy Dzień AIDS” - ma na celu wzrost świadomości na temat zakażeń HIV w Polsce oraz zachorowań na AIDS oraz zapobieganie zakażeniom. Rozesłano listy intencyjne. Przeprowadzono pogadanki dla 136 osób oraz rozdano materiały edukacyjne dla 4 placówek.

Profilaktyka zażywania nowych substancji psychoaktywnych tzw. „dopalaczy” - podejmowano działania mające na celu podniesienie świadomości młodzieży na temat szkodliwości środków zastępczych tzw. „dopalaczy”. W związku z czym przeprowadzono: 19 narad, 44 warsztaty, przekazano materiały informacyjne dla 3 placówek oraz zamieszczono 2 informacje na stronie internetowej PSSE w Jaworze. W działaniach uczestniczyło łącznie 957 dzieci i 63 dorosłych.

Kampania „Wybieraj bezpieczną żywność” - celem kampanii jest uświadomienie konsumentom jak istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności odgrywa nauka. W jej ramach przeprowadzono 3 narady, 3 warsztaty dla 233 osób, zamieszczono 8 informacji na stronie internetowej oraz dostarczono materiały do 8 placówek szkolnych.

Interwencja wynikająca z sytuacji epidemiologicznej – „Szczepimy się”- ma na celu zapoznanie z różnymi rodzajami szczepionek – mRNA i wektorowych oraz ich sposobem działania. Przeprowadzono 6 narad, 6 warsztatów i 4 pogadanki. W interwencji wzięło udział 202 dzieci oraz 102 dorosłych. Umieszczono 2 informacje na stronie internetowej.

Z okazji Dnia Inwalidy przeprowadzono warsztaty zdrowego odżywiania dla członków Jaworskiego Stowarzyszenia Seniorów Złota Jesień oraz zaproszonych gości na polanie w Siedmicy. Razem udział wzięło 76 osób.

W październiku z okazji Miesiąca świadomości raka piersi w Powiatowym Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Jaworze przeprowadzono warsztaty dotyczące raka piersi i raka szyjki macicy. Działaniami objęto 205 osób.

Dzięki zakupowi pomocy dydaktycznych poszerzono ofertę zajęć. Zajęcia, były prowadzone w oparciu o metody aktywizujące i angażujące uczestników do czynnej pracy i interakcji. Łącznie działaniami objęto 3863 osoby.

W ramach potrzeb zgłaszanych przez przedstawicieli instytucji z terenu powiatu przeprowadzono zajęcia dotyczące zdrowego odżywiania i zaburzeń odżywiania. Prowadzono także warsztaty dla seniorów dotyczące zdrowia oraz zajęcia praktyczne (ćwiczenia) o zdrowym kręgosłupie. Dla uczniów z terenu powiatu jaworskiego prowadzono zajęcia dotyczące ciała człowieka – jego budowy i funkcjonowania oraz chorób grzybiczych, bakteryjnych i wirusowych.